

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Az önkormányzati rendeletalkotás és jegyzőkönyvezés gyakorlati kérdései

2016. január 18.
dr. Gyüre Izabella
törvényességi referens

Önkormányzati rendeletalkotás:

I. A bevezető rész

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Irányadó jogszabályok:

- A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény **(Jat.)**
- A jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII.14.) IRM rendelet **(IRM rendelet)**
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény **(Mötv.)**

A bevezető része tartalmazza:

1. a jogszabály megalkotásához szükséges **érvényességi kellékek felsorolását** jogalkotói hatáskört megállapító rendelkezés

- eredeti jogalkotói hatáskör (Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdés)
- nem eredeti jogalkotói hatáskör (valamennyi törvényi felhatalmazó rendelkezés megjelölése)

b) feladatkört megállapító rendelkezés

(Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés, Mötv. vagy más törvény megfelelő feladatkört megállapító rendelkezés megjelölése)

2. a jogalkotás aktusára utaló kifejezést: „ (...) a következőket rendeli el”

A bevezető rész

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott önkormányzati rendelet bevezető része:

1. Példa SZMSZ

„(a rendelet megalkotójának tételes megjelölése) az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés d) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:”

Nem eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott önkormányzati rendelet bevezető része:

2. Példa

„(a rendelet megalkotójának tételes megjelölése) a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény 13. § (1), 21. § (2), valamint 26. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdése 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:”

A bevezető rész

A bevezető részben továbbá meg kell jelölni:

- ha a rendelet más, jogszabályban kifejezetten, az adott rendelet megalkotása vonatkozásában **véleményezési hatáskörrel felruházott szervvel vagy személlyel egyetértésben**, valamint ha más szerv vagy személy **véleményének kikérésével** alkotják meg *(pl. HÉSz esetében)*, valamint
- ha az önkormányzati rendeletet **a társulásban résztvevő helyi önkormányzat képviselő-testületének hozzájárulásával** vagy a **társult képviselő-testület döntésének megfelelően** alkotják meg.

A bevezető rész **nem módosítható, nem tartalmazhat rövidítést.**

A bevezető rész formai követelményei:

- a rendelet megjelölése után közvetlenül, a szerkezeti egységeket megelőzően kell elhelyezni
- nem adható cím
- egyetlen sortöréssel tagolható mondatból áll

II. Az általános rendelkezések

A rendelet területi és személyi hatálya:

akkor kell rendelkezni, ha a rendelet egyéb rendelkezései alapján nem egyértelmű.

Helytelen például:

„Gomb Község Önkormányzat Képviselő-testületének 21/2014. (IX.25.) önkormányzati rendelete a helyi önkormányzati képviselők és bizottsági tagok tiszteletdíjáról
1.§ A rendelet hatálya kiterjed a helyi önkormányzati képviselőkre és bizottsági tagokra „

Értelmező rendelkezések jellemző hibái:

- ugyanazon fogalmat eltérően értelmezi a rendelet, mint a felhatalmazást adó jogszabály
- a rendelet megismétli a felhatalmazást adó jogszabály értelmező rendelkezéseit
- az értelmező rendelkezéseket nem az általános rendelkezések között helyezik el

III. A részletes rendelkezések

Jellemző gyakorlat: a rendeletek gyakran megismétlik a magasabb szintű jogszabályok rendelkezéseit.

„3. § (...) A jogszabályban **nem ismételhető meg** az Alaptörvény vagy olyan jogszabály rendelkezése, amellyel a jogszabály az Alaptörvény alapján nem lehet ellentétes.” (Jat. 3. §)

„(2) A jogszabály tervezetében az Alaptörvény szövegére vagy olyan jogszabály szövegére, amellyel a jogszabály az Alaptörvény alapján nem lehet ellentétes, hivatkozás alkalmazásával **utalni lehet**, ha a jogalkalmazás megkönnyítése vagy a jogszabály megfogalmazása ezt megköveteli.” (IRM rendelet 16. § (2) bekezdés)

Jogsértő a magasabb szintű jogszabályok túlzott mértékű átemelése az önkormányzati rendeletekbe

„2.§ A jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie (normavilágosság követelménye – Jat.)

Kúria Köf.5.056/2012/5. számú határozata értelmében: **a magasabb szintű jogszabályok indokolt esetben – a normavilágosság érvényesülése érdekében – vehetők át az önkormányzati rendelet szövegébe.**

A részletes rendelkezések

További jellemző jogsértések:

- **hivatkozások indokolatlan alkalmazása** – az idézés helyett megoldás lehet a hivatkozás alkalmazása, de vizsgálni kell az alkalmazásuk a szükségességét
 - ➔ akkor alkalmazható hivatkozás a jogszabályban:
 - ha megfelelő fogalomhasználattal nem küszöbölhető ki, vagy
 - ha a rendelet értelmezését, alkalmazását megkönnyíti
- a rendelet **más fogalmat használ egy szabályozási tárgyra**, mint a felhatalmazást adó jogszabály (pl. a Vgt. szerint „nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz” a rendeletben „folyékony hulladék”)
- az **anyagi jogi és eljárásjogi szabályok nem logikus sorrendben** helyezkednek el

IV. A záró rendelkezések: a hatályba léptető rendelkezések

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Elhelyezése:

- záró rendelkezések első szakaszaként, önálló szakaszban
- az első szakasz tartalmazza a rendelet hatályba lépésének időpontját, a további szakaszok a különös hatályba lépési időpontokat (kivétekként hivatkozni kell rájuk)
- egy bekezdésben nem lehet kétféle hatályba lépési időpont, az azonos hatályba lépési időpont nem lehet két külön bekezdésben

Helytelen például:

„50. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2016. január 1-jén lép hatályba.

(2) A 10. § és a 15. § 2016. március 1-jén, a 16. § 2016. március 15-én lép hatályba.”

A fenti példa helyesen:

„50. § (1) Ez a rendelet – a (2)-(3) bekezdésben foglalt kivétellel – 2016. január 1-jén lép hatályba.

(2) A 10. § és a 15. § 2016. március 1-jén lép hatályba.

(3) A 16. § 2016. március 15-én lép hatályba.”

- megfelelő időt kell biztosítani a jogszabály alkalmazására való felkészülésre

IV. A záró rendelkezések: a módosító rendelkezések

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Jellemző jogsértések:

➤ a módosító rendelkezés tartalmazza a módosítás időpontját

Fő szabály: a módosítás időpontja a módosító rendelkezés hatálybalépésnek időpontja. *(IRM rendelet 101. § (2) bek.)*

Helytelen például

„20. § Ez a rendelet 2017. január 1-jén lép hatályba.

21. § **E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg** a (...) szóló 2/2014. (I.23.) önkormányzati rendelet 5. § (1) bekezdésében az „eljárás” szövegrész helyébe az „a közigazgatási hatósági eljárás” szöveg lép.”

Helyesen

„20. § Ez a rendelet 2017. január 1-jén lép hatályba.

21. § A (...) szóló 2/2014. (I.23.) önkormányzati rendelet 5. § (1) bekezdésében az „eljárás” szövegrész helyébe az „a közigazgatási hatósági eljárás” szöveg lép.”

A módosító rendelkezések

Jellemző jogsértések:

- a módosító rendelkezések megszövegezése, felépítése nem felel meg az IRM rendelet előírásainak

Helytelen például

„Módosul a rendelet 2. § (1) bekezdése az alábbiak szerint”

Újraszabályozó módosítás esetén helyesen

„A rendelet 2. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép”

Szövegcsérés módosítás esetén helyesen

„A rendelet 2. § (1) bekezdésében az „eljárás” szövegrész helyébe az „a közigazgatási hatósági eljárás” szöveg lép.”

- gyakori hiba, amikor a szövegcsérés módosító rendelkezések megelőzik a rendeletben a kiegészítő és az újraszabályozó módosító rendelkezéseket

A módosító rendelkezések

Jellemző jogsértések:

- **módosító rendelkezések keverednek a hatályba léptető rendelkezésekkel**

Helytelen például

„Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba, egyidejűleg az R. 16. § (2) bekezdésében az „államigazgatási” szövegrész helyébe a „közigazgatási” szöveg lép.”

- **az alaprendelet már módosított rendelkezéseinek hatályon kívül helyezése a módosító rendelet záró rendelkezései keretében**

Helytelen például:

„4. § A Rendelet 5. §-ában megállapított 1. és 2. számú melléklete helyében e rendelet 1. és 2. számú melléklete lép.

5. § (1) Ez a rendelet kihirdetését követő napon lép hatályba, majd az ezt követő napon hatályát veszti, azonban 2015. január 01. napjától kell alkalmazni.

(2) Hatályát veszti az önkormányzat 2015. évi költségvetéséről szóló 1/2015. (I.19.) önkormányzati rendelet 3. §, 4. § (1)-(2) bekezdése, 5. § (2)-(3) bekezdése, valamint **az 1., 2., 4. számú melléklete.**”

- **a módosító rendelet hatályon kívül helyezésével kívánja a korábbi módosítás eredményeképpen alkotott rendelkezéseket hatályon kívül helyezni**

IV. A záró rendelkezések: a hatályon kívül helyezõ rendelkezések

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Jellemző jogsértések:

- a módosító rendeletek nem rendelkeznek önmaguk hatályon kívül helyezéséről
„Ez a rendelet a kihirdetést követő napon lép hatályba és az azt követő napon hatályát veszti”

„(2) Ha a jogszabály minden rendelkezése végrehajtottá vált, rendelkezni kell annak hatályon kívül helyezéséről.” (Jat. 13. § (2) bek.)

„(2) A jogszabálynak a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 13. § (2) bekezdése alapján szükséges hatályon kívül helyezéséről, ha a jogszabály minden rendelkezése előre látható időpontban végrehajtottá válik, a jogszabály hatályba léptető rendelkezésével egy mondatban, egyébként más jogszabályban lehet rendelkezni. (IRM rendelet 118. § (2) bek.)

- a hatályon kívül helyezõ rendelkezés tartalmazza a hatályvesztés időpontját

Helytelen például

„17. § E rendelet hatályba lépésével egyidejűleg hatályát veszti az állatok tartásáról szóló 2/2015. (II.11.) önkormányzati rendelet”

Helyesen

„17. § Hatályát veszti az állatok tartásáról szóló 2/2015. (II.11.) önkormányzati rendelet”

V. Az önkormányzati rendelet melléklete

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Jellemző jogsértések:

- a mellékletet függelékként kezelik és fordítva
- pontatlan a melléklet megjelölése
- rendelet egyik szakasza sem hivatkozik a rendelet mellékletére

A melléklet megjelölése - példa

„3. melléklet a 4/2015. (VI.12.) önkormányzati rendelethez

A képviselő-testület szerveire átruházott hatáskörök” (a cím csak lehetséges elem)

A melléklet módosítása - példa

1. Példa a mellékletet újraszabályozó rendelkezésre

„A szervezeti és működési szabályzatról szóló 3/2010. (III. 1.) önkormányzati rendelet 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.”

2. Példa a melléklet címének módosítására irányuló szövegcsere módosításra

„Az Ör. 1. melléklete címében a „Közterület használati díj” szövegrész helyébe a „Közterület használatáért fizetendő díj” szöveg lép.”

Egyéb jellemző jogsértések

- **előzetes hatásvizsgálat hiánya (Jat. 17. §)**
- **indokolási kötelezettség hiánya (Jat. 18.)**
- **a rendeleten aláíróként az alpolgármester neve szerepel**
- **a rendeletek késedelmes – 3 munkanapon túli – közzététele a Nemzeti Jogszabálytár Önkormányzati Rendelettarában**
- **a módosító rendeletek nem kerülnek feltöltésre Nemzeti Jogszabálytár Önkormányzati Rendelettarában**
- **a rendeletek egységes szerkezetű szövege nem elérhető a Nemzeti Jogszabálytár Önkormányzati Rendelettarában**
- **a rendeletet mellékletként töltik fel a Nemzeti Jogszabálytárban, vagyis a rendelet szövege nem kerül beillesztésre**

A jegyzőkönyvezés gyakorlati kérdései

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

- a jegyzőkönyv **közokiratnak** minősül: elég, ha az ülésen elhangzottak lényegét tartalmazza (kivéve, ha az SZMSZ szó szerint kéri), a döntéshozatalt viszont pontosan kell rögzítenie

Ki kell derülnie belőle:

- miről szavaznak a képviselők
 - mi lett a szavazás eredménye
 - mi a rendelet vagy határozat pontos szövege
 - elfogadó vagy elutasító döntés született, vagy az adott testület csupán véleményezte az előterjesztést
-
- **tévedés, elírás, hiányosság** esetén az ellenkező bizonyításáig úgy kell tekinteni, hogy minden úgy történt, ahogyan a jegyzőkönyv rögzítette; ezért a közokiratok kijavítására vonatkozó szabályok szerint el kell végezni a jegyzőkönyv kijavítását
 - az Mötv.-ben meghatározott egyedüli formai követelmény: **a polgármester és a jegyző aláírása, a bizottsági ülések jegyzőkönyveit a bizottság elnöke és egy tagja írja alá**
 - a **határozatokat folyamatos sorszámozással** kell ellátni
 - célszerű a jegyzőkönyvek minden **oldalát is sorszámozni**

A jegyzőkönyvezés gyakorlati kérdései

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

- a jegyzőkönyveket **az ülést követő 15 napon belül kell megküldeni** a kormányhivatalnak az Nemzeti Jogszabálytár Törvényességi Felügyelet Írásbeli Kapcsolattartás felületén

NJT-be való feltöltéskor előforduló hibák:

- word formátumban küldik meg a jegyzőkönyvet
- a nyílt és zárt jegyzőkönyvet egy pdf. file-ban továbbítják
- hiányoznak a mellékletek, oldalak
- nem a nemzetiségi önkormányzat vagy a társulás felületével kerül sor a megküldésre
- jegyzőkönyv téves ügýtípussal kerül a rendszerben rögzítésre
- meghívó, jelenléti ív hiányzik

A jegyzőkönyvezés gyakorlati kérdései

A jegyzőkönyv tartalmazza (kötelező elemek):

1. a testületi ülés helyét
2. időpontját
3. a megjelent önkormányzati képviselők nevét
4. a meghívottak nevét, megjelenésük tényét
5. a javasolt, elfogadott és tárgyalt napirendi pontokat
6. az előterjesztéseket
7. az egyes napirendi pontokhoz hozzászólók nevét, részvételük jogcímét, a hozzászólásuk, továbbá az ülésen elhangzottak lényegét
8. a szavazásra feltett döntési javaslat pontos tartalmát
9. a döntéshozatalban résztvevők számát
10. a döntésből kizárt önkormányzati képviselő nevét és a kizárás indokát
11. a jegyző jogszabálysértésre vonatkozó jelzését
12. a szavazás számszerű eredményét
13. a hozott döntéseket és
14. a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottakat

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Köszönöm a figyelmet!

e-mail cím:

gyure.izabella@csmkh.hu